

1. Kontaktperson

Förnamn	Outi
Efternamn	Lankia
Telefonnummer	040 547 7842
E-post	outi.lankia@gmail.com

2. Fullmäktigemotion

Skapad, datum	5.9.2025 12.42
Rubrik	Våtmark för att minska dagvattenbelastningen i Veckjärvi
Fullmäktigemotion	De skadliga och belastande effekterna av dagvattenavrinning från gårdar och gator på vattendrag förebyggs inte i tillräcklig utsträckning i Borgå. Dagvatten som uppstår av regn och smältande snö avleds bort från gator och gårdar till dagvattenbrunnar eller öppna diken, varifrån det slutligen hamnar obehandlat i vattendrag. Detaljplaner fastställer regler för fastighetsägare när det gäller infiltrering av dagvatten men det är svårt att kontrollera att dessa följs. Till exempel i Äppelgårdens område har aldrig tvångsåtgärder använts för att ta bort asfalt från tomter, trots att asfaltering är förbjuden enligt detaljplanen. Borgå stad tar för närvarande ut dagvattenavgifter, som också måste användas för att minska belastningen på Borgås sjöar och åar och Östersjön. Borgå vatten ansvarar för stomavloppen dit dagvatten från fastigheter avleds. Borgå stads enhet för stadsinfra ansvarar för öppna diken, gallerbrunnar, kulvertar och sådana dagvattenbrunnar som avleder bort dagvatten från allmänna områden såsom gator. I Borgå har man inte byggt några sedimenteringsbassänger eller våtmarker för att hantera dagvatten, utan dagvattennätet och öppna diken leder till vattendrag. I budgeten för 2025 ingår en åtgärd för att undersöka belastningen av näringsämnen och fasta ämnen i stadens dagvatten. Dagvatten innehåller näringsämnen, tungmetaller, salter, fasta ämnen, oljor, kolväten, skräp osv. Ämnen som transporteras av dagvatten kan vara giftiga för vattenlevande organismer. Ämnena i dagvattnet orsakar övergödning och grumlighet i vattendrag och leder till att botten slammar igen. Många av de skadliga ämnena i dagvatten är bundna till fasta ämnen. Genom att kontrollera fasta ämnen är det också möjligt att kontrollera spridningen och ackumuleringen av ämnen som är bundna till dem i miljön. I takt med att ytan som täcks av byggnader och asfalt ökar, absorberas allt mindre regn- och smältvatten i marken. (Källa: Kuntaliiton selvitys hulevesien laadusta 2023) Många städer, såsom Kervo, Lahtis och Villmanstrand, har infört olika lösningar (våtmarker, sedimenteringsbassänger, biofiltreringsområden) för att minska dagvattnets negativa effekter på vattendrag. I Kervo har man till exempel anlagt flera sedimenteringsbassänger och våtmarker. Våtmarker är också fördelaktiga för den biologiska mångfalden. Veckjärvi är Borgås största sjö och den används också i betydande mån för rekreation. Tillståndet av Veckjärvi har försämrats år för år. Försämringen

av sjöns tillstånd blev tydligare under 2013. De mest synliga tecknen på den negativa utvecklingen av vattenkvaliteten är algblooming och förändringar i fiskbestånden, samt observationer från boende vid sjöns strand att vattenkvaliteten har försämrats. För att stoppa övergödningen av Veckjärvi krävs alla åtgärder som minskar den externa näringsbelastningen. Föreningen vatten- och luftvård för Östra Nyland och Borgå å r.f. har år 2022 utarbetat en utredning om Veckjärvis grundtillstånd och ett åtgärdsprogram för åren 2023–2027 för att förbättra Veckjärvis tillstånd.

Bebyggelse och detaljplanområden expanderar i området från vilket dagvatten avleds till Veckjärvi. Den nyaste detaljplanen godkändes i fullmäktige 3.9.25. Detaljplanen innehåller bestämmelser för framtida tomtägare men staden måste också vidta åtgärder för att minska den belastning som skadar Veckjärvis tillstånd.

Förslag: För att minska dagvattenbelastningen på Veckjärvi bör ett våtmarksområde eller liknande anläggning utformas och byggas för att förhindra att fasta ämnen, näringsämnen och andra skadliga ämnen som förs med dagvattnet hamnar i sjön. Våtmarker jämnar ut vattenflöden, behåller belastning, förhindrar översvämningar och främjar biologisk mångfald.

Planeringen och genomförandet av våtmarker och andra lösningar för hantering av dagvatten ska ingå i stadens planering av markanvändning. Vikten av att minska de skadliga effekterna av dagvattenavrinning betonas av ökningen av kraftiga regn, regniga vintrar och andra extrema väderfenomen. Borgå är en stad med många vattendrag, och konkreta åtgärder måste vidtas för att minska belastningen på åar, sjöar och Östersjön.

Outi Lankia, stadsfullmäktigeledamot (Centern)

Svar på fullmäktigemotion, En våtmark för att minska dagvattenbelastningen i Veckjärvi

Tillstånds- och tillsynsnämnden 24.02.2026 § 20

Beredning och tilläggsuppgifter:

samhällsplanerinschef Enni Flykt, enni.flykt@borga.fi
markanvändningsexpert Mika Lehtonen mika.lehtonen@borga.fi
planeringschef Elina Leppänen elina.leppanen@borga.fi
miljövårdschef Jesse Methner jesse.methner@borga.fi
planläggare Anne Rihtniemi-Rauh anne.rihtniemi-rauh@borga.fi
miljövårdsinspektör Sanna Tarmi sanna.tarmi2@borga.fi.

Stadsfullmäktigeledamot Outi Lankia har väckt en fullmäktigemotion där hon föreslår att en våtmark eller något motsvarande planeras och byggs för att minska dagvattenbelastningen i Veckjärvi.

Dessutom föreslår hon att planeringen och genomförandet av våtmarker och andra lösningar för hantering av dagvatten ska ingå i stadens planering av markanvändning.

Lankia motiverar sin motion med att Borgå stad i nuläget inte förebygger dagvattenolägenheter tillräckligt väl, vilket innebär att dagvatten som innehåller skadliga ämnen, fasta partiklar och näringsämnen hamnar i vattendragen. Skadliga ämnen i dagvattnet kan vara giftiga för vattenlevande organismer och de eutrofierar och grumlar vattendragen samt orsakar att bottnarna slammas upp.

De dagvattenavgifter som staden tar ut ska användas för att minska belastningen på vattendragen. Lankia konstaterar att man i Borgå inte har byggt upp sådana konstruktioner som behövs för dagvattenhanteringen, till skillnad från flera andra städer.

Lankia lyfter fram att Veckjärvi är Borgås största sjö och att den också i betydande mån används för rekreation. Dess tillstånd har försämrats betydligt sedan 2013, vilket bland annat har lett till algbloomningar och förändringar i fiskbeståndet. För att avbryta övergödningsutvecklingen i Veckjärvi bör den externa näringsbelastningen minskas genom olika åtgärder. Föreningen vatten- och luftvård för Östra Nyland och Borgå å r.f. har år 2022 utarbetat en utredning om Veckjärvis grundtillstånd och ett åtgärdsprogram för åren 2023–2027 för att förbättra Veckjärvis tillstånd.

Lankia föreslår att staden utöver de planbestämmelser som ingår i detaljplanerna för området ska vidta åtgärder för att minska den belastning som försämrar Veckjärvis tillstånd.

Svar på motionen

Allmänt om Veckjärvis tillstånd

Veckjärvis ekologiska tillstånd har definierats som god. Den externa fosforbelastningen på sjön beräknas uppgå till uppskattningsvis 560 kg/år. Den största enskilda belastaren är åkerbruk, vars andel är 37 procent (206 kg/år). Andelen fosfor som samlas genom utlakning av områden i naturtillstånd är 30 procent (167 kg/år) och andelen dagvattenbelastning är 17 procent (95 kg/år). Sjön utsätts också för

intern fosforbelastning. Den interna fosforbelastningen till följd av periodisk syrebrist i undersiktet uppskattas till 120 kg/år. Kvävebelastningen är cirka 8900 kg/år, varav den största delen, dvs. 25 procent, kommer från åkerbruk. Sättet att använda åkrarna inverkar dock avsevärt på vilken den verkliga belastningen slutligen är i jämförelse med den beräknade uppskattningen.

Dagvattnet från områdena väster om Veckjärvi rinner till Veckjärvi huvudsakligen genom områdena i naturtillstånd, Lillträsket och Olofsberg. Dessa områden fungerar som naturliga våtmarker som filtrerar dagvattnet. Därmed rinner också dagvattnet från det bebyggda stadsområdet till Veckjärvi huvudsakligen genom just dessa naturliga våtmarker. Därför är det inte nödvändigt att bygga nya våtmarkskonstruktioner.

Av skogarna i avrinningsområdet för Veckjärvi har stora områden skyddats särskilt i de norra och östra delarna av sjön. De skogar som ägs av staden på området är i huvudsak planlagda för rekreationsändamål och inte föremål för sådana skogsvårdsåtgärder, såsom dikning eller öppen avverkning, som kan orsaka extra belastning i sjön. Till exempel avverkning av skogar väster om Tjärträsket skulle medföra vattenbelastning både i Tjärträsket och Veckjärvi, eftersom vattnet i Tjärträsket rinner ut i Veckjärvi. I fråga om de åkerområden som staden äger är det möjligt att definiera användningssätten för åkrarna i arrendeavtalen.

Stadens nuvarande åtgärder för dagvattenhantering

Enligt 103 i § i lagen om områdesanvändning (132/1999) ansvarar kommunen för att ordna dagvattenhanteringen i detaljplaneområden. Dessutom konstateras det i 103 § att kommunen kan åta sig att ordna dagvattenhanteringen också i andra områden. Med hjälp av planläggningen och byggnadstillsynen kan staden påverka dagvattenhanteringen också på privat mark.

Borgå stad beaktar redan nu dagvattenhanteringen i planeringen av markanvändningen. I generalplanläggningen beaktas områden som har identifierats som naturliga dagvattenfilter. Vid detaljplanering och byggande av nya områden är utgångspunkten att den ursprungliga vattenbalansen bevaras så att byggandet inte ökar mängden dagvatten. Vid planläggningen reserveras utrymme för dagvattenhantering såsom fördröjning och filtrering. Genomförandet av konstruktionerna styrs genom planbestämmelser och genom byggnadstillsynen för att genomföra bestämmelserna.

Den senaste godkända planen i avrinningsområdet för Veckjärvi är i området vid Gamla Veckjärvivägen (3.9.2025 DP 453). I bestämmelserna i planen förutsätts att en dagvattenplan utarbetas på tomterna samt tillräcklig infiltrering och fördröjning av dagvattnet. Ett vatten- och avloppsnät ska också byggas i området.

Avloppsnätet säkerställer att den belastning som orsakas av den gamla bosättningen i området inte längre belastar Veckjärvi. För detaljplaneområdet för Äppelgården II (DP 571) som är under beredning kommer det genom planbestämmelser att krävas att dagvatten filtreras och fördröjs på tomterna. I största delen av detaljplanerna kommer det även i fortsättningen att ingå bestämmelser om dagvattenhantering. Med byggandet av stadsinfrastruktur genomför Borgå stad en kvalitativ förbättring av

dagvattnet, i synnerhet i sådana områden från vilka dagvattnet rinner ut i det känsliga vattendraget. Till exempel i Vårdalen finns det i rekreatiomsområdena konstruktioner som är avsedda att förbättra dagvattnets kvalitet, såsom filtrerings- eller fördröjningsbassänger. På Humlebergs koloniträdgårdsområde finns en dagvattenbassäng som byggts i enlighet med detaljplanen samt bestämmelser för behandling av dagvatten på tomterna.

Dagvattenplaneringen av byggnadsprojekt och hanteringen av dagvatten under markbyggnad är ibland bristfällig. Då måste staden genom sin tillsyn och styrning säkerställa att dagvattenplaneringen och hanteringen av dagvatten är tillräcklig och ändamålsenlig. I byggnadsprojekt som placeras på känsliga områden i stadens infrastruktur eller i större projekt utarbetas en plan för dagvattenhantering under byggandet.

Miljövårdschefen

Tillstånds- och tillsynsnämnden föreslår stadsstyrelsen att det som sägs ovan ges som svar på Outi Lankias fullmäktigemotion och sänder svaret till stadsfullmäktige för kännedom.

Paragrafen justeras genast.

Beslut

Tillstånds- och tillsynsnämnden beslutade föreslå stadsstyrelsen att det som sägs ovan ges som svar på Outi Lankias fullmäktigemotion och sänder svaret till stadsfullmäktige för kännedom.

Paragrafen justerades genast.

Stadsstyrelsen 09.03.2026 § 58
387/11.03.03/2026

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen beslutar ge det som sägs ovan som sitt svar på Outi Lankias motion om en våtmark för att minska dagvattenbelastningen i Veckjärvi, och sänder svaret till stadsfullmäktige för kännedom.

Beslutet justeras omgående.

Beslut

Stadsstyrelsen beslutar ge det som sägs ovan som sitt svar på Outi Lankias motion om en våtmark för att minska dagvattenbelastningen i Veckjärvi, och sänder svaret till stadsfullmäktige för kännedom.

Beslutet justerades omgående.